

Ajankohtaista vanhusasiavaltuutetulta

Vanhusneuvostopäivä 2025

Päivi Topo
Vanhusasiavaltuutettu

Vanhusasiavaltuutettu
Äldreombudsmannen

lääkkäiden asema digiyhteiskunnassa

- Viranomaisasiointi *ensisijaisesti* digitaaliseksi (DigiEnsin, VM)
- Kansalaisneuvonnan supistaminen (DVV), digineuvonta säilyy DVV:n asioissa
- Järjestöjen digituki uhkaa heiketä
- [Selvitys kunnissa annettavasta digituesta](#) (Kuntaliitto)
- [Kysely digituesta järjestöille](#) (Vanhusasiavaltuutettu)

Vanhusasiavaltuutettu
Äldreombudsmannen

300 000 65+ ikäistä ilman digitaitoja

- Tärkeää seurata miten digittömien palvelut toteutuvat
- Valtion viranomaisten palveluja kootaan yhteispalvelupisteisiin – missä ne ovat ja miten auki?
- Miten hyvinvointialueet ja kunnat tiedottavat digittömille? Mistä saa neuvontaa asiointiinsa?
- Miten julkinen liikenne toimii asiointi- ja palvelupisteisiin?

Yli 300 000 digitaidot liian vähäiset itsenäiseen asiointiin

- Valtion 2026 budjetissa ei rahoitusta iäkkäiden perusdigitaitojen lisäämiseen. Hallitusohjelmassa kirjauksia iäkkäiden digitaitojen edistämisestä
- Kuntaliitto arvioinut, että kunnan digipalvelujen käyttö on selvästi halvempaa kunnalle. Päättäjät: digituki kannattava investointi! Tukea järjestöille!

Viranomaisten lakisääteinen velvollisuus opastaa omien digipalvelujen käytössä, koskee myös kuntia ja hyvinvointialueita. Miten toteutuu käytännössä?

lääkkäiden kotihoito, ympärivuorokautinen hoito ja omaishoidon sopimukset ovat kaikki vähentyneet.

- lääkkäiden määrä kasvanut samaan aikaan.
- Perusoikeudet eivät toteudu kaikkien kohdalla.
- **Palvelujen saatavuuden perään kysyttävä uudelleen ja uudelleen**

Ajankohtaista hyvinvointialueilla

- Strategioihin vaikuttaminen: miten eri iäkkäiden ryhmät otettu huomioon (paljon palveluja tarvitsevat, ilman omaisia olevat, omaishoitajat, kaikkein iäkkäimmät, toimintakyvyn ongelmien kanssa elävät, kielivähemmistöt...)
- Kun palvelupisteitä vähennetään: miten iäkkäät pääsevät kotoa palveluihin & liikkuvien palvelujen toteuttaminen
- Palveluista tiedottaminen digittömille sekä neuvonnan saatavuus

Yhä suurempi joukko asuu ilman kotiin tuotavia palveluja – hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen entistäkin tärkeämpää

Asuinympäristöjen esteettömyys, palvelujen saavutettavuus. Esteettömyyskävelyt tms.

Liikennejärjestelyjen esillä pitäminen.

Korostettava sitä, että järjestöjen toimintaa tarvitaan kotien lähelle ja vapaaehtoistoimintaan kannusteita kunnissa.

Kuntoutus, toimintakyvyn edistäminen.

Vanhusasiavaltuutettu
Äldreombudsmannen

Lakimuutosehdotukset vanhusneuvostojen aseman vahvistamisesta

- *Vanhusneuvostoilla on oltava tosiasiallinen mahdollisuus toimia ja vaikuttaa kuntien ja hyvinvointialueiden päätöksentekoon riittävän aikaisessa vaiheessa. Neuvostojen edustajilla tulee olla puhe- ja läsnäolo-oikeus ikääntyneiden ihmisten aseman ja oikeuksien kannalta keskeisissä toimielimissä, kuten lautakunnissa tai valtuuston kokouksissa.*
- Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry ja vanhusasiavaltuutettu luovutus 26.3 kuntaministeristerille. Tässä [linkki kannanottoon](#).

Tilaisuus ikävaikutusten arvioinnista päätöksenteossa

Vanhusasiavaltuutettu järjestää
torstaina 4.12.2025 klo 12-15
Helsingissä tilaisuuden, jonka aiheena
on ikävaikutusten arviointi
lainvalmistelussa ja päätöksenteossa.

Tilaisuutta voi seurata etänä.

Tilaisuuden paikka ja ohjelma
tarkentuu, seuraa
viestintäkanaviamme.

Vanhusasiavaltuutetun
vuosikertomus 2024 löytyy [tästä linkistä](#)

Vanhusasiavaltuutetun kertomus eduskunnalle annetaan neljän vuoden välein. Kertomus sisältää tilannekuvan iäkkäiden asemasta ja oikeuksien toteutumisesta. Kertomus löytyy [tästä linkistä](#).

Kiitos!

vanhusasia@oikeus.fi

www.vanhusasia.fi

[Tilaa vanhusasiavaltuutetun uutiskirje](#)

Facebook & LinkedIn:
vanhusasiavaltuutettu

